

jövendöli meg a frigy lehangoló végét. Az Énekes madár Magdója, midőn veszélybe jut a madártojás, lenyeli, szertartást végez, áldozik, magába fogadja a folklórt, Tamási világának értelmét, legnagyobb kincsét. Bodoru elveszti vőlegénye öngyújtójának tüzkövét, vigyázatlanul eltöri a madártojást, majd kis tükrét, és legjobban a tükröt sajnálja. Nem szívja mélyre a folklórt, az öregedő író tüze is alig érdekli, a tükörért szomorkodik, mert fiatal, önmagát akarja látni és megvalósítani. Csakugyan így volt? Harmadik felesége egy ideig énekelni tanult, egyszer, zárt baráti körben, Bartók-balladát énekelt, megrázó élmény volt. Kitűnő előadóművész lehetett volna belőle. Bartókért rajongott, nem tért idegen utakra, férje azonban megakasztotta elinduló pályáján, nem engedte saját tükrébe nézni. Azt akarta, hogy benne lásson meg mindent. Tamási egész életében ilyen nőt keresett, vágya szép nosztalgia maradt, s alapjában boldogtalan ember lett.

Lám, Illés Endre könyve párbeszédre kényszerít. Megállít, emlékeket hív fel a mélyből. Régen nyugtalanító kérdésekre válaszol, bogokat old fel. Finoman, választékosan mond el mindent, eufóriát teremt. Virágzó geometriáját a világra arányozza. Mi lesz a következő stációja? Bölcsessége filozófiává sűrűsödik? Parainézist ír nemzetének? A dráma terén alkot ismét merészen újat? A só ize tele ígéretekkel.

Óbudán, 1976. július

